

ogfaa paa det tydske Retsomraade ikke dristede sig til at gjennemføre en saadan Lønte, men forlod den og ved at omordne Retspleien gik en ganske anden Vej. Jeg vilde meget beklage, om man hos os vilde tro at turde vove at forsøge paa et saadant Experiment med noget os Fremmed og heller Intestseds Prøvet, om man ved at ordne vor Retspleie vilde se bort fra det Grundlag, og jeg siger i mange Punkter fortræffelige Grundlag, navnlig med Hensyn til den borgerlige Retspleie, som hos os er givet, og se bort fra den Retsbevidsthed, der hos os er nedærvet gennem mange Slægtled. Saavidt jeg har været istand til at opfatte de Forhandlinger, vi i disse Dage have hørt, har jeg ikke kunnet forstaa de Uttringer, der ere fremkomne, anderledes end at der i Grunden fra ingen Side er talt varmt for, at vi skulde gjøre noget Forsøg med Bevisumiddelbarhedsprincipet, at man snarere fra alle Sider i mer eller mindre stærke Udtryk har fraraadet et saadant Forsøg. Jeg opfattede ogsaa et Foredrag af den høitærede Justitsminister saaledes, at han alvorligt lagde paa Hjerte, at man dog burde overveie, hvorvidt man vilde gaa til et saadant Forsøg med Umiddelbarhedsprincipet eller ikke, og jeg opfattede den ærede Minister saaledes, at, naar man bestemte sig til ikke at gaa til et saadant Forsøg, vil det ikke fra hans Side være nogen Hindring for at gaa til at indføre Mundtlighed og da navnlig paa den Raade og i den Mand, som vi allerede hos os have saa gode Forbilleder for i den mundtlige Proces saavel ved Spiestret som ved Sø- og Handelsretten. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) forstod jeg saaledes, at han vilde imødekomme det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) derhen, at de enedes om, som han udtrykte sig, at faae hele Landet besat med Sø- og Handelsretter, hvorved han forstod Domstole, som vare ordnede efter samme Princip som Sø- og Handelsretten, og for hvilke der procederes efter de for Sø- og Handelsretten nu gjældende Regler. Derfor jeg ikke har opfattet Diskussionen urigtigt, dersom det forholder sig saaledes, at det efter de stedfunde Forhandlinger ikke kan ventes, at man her hjemme vil give sig ikast med Umiddelbarhedssystemet eller rettere Bevisumiddelbarhedssystemet, saa bortfalder dermed den Nødvendighed, Proceskommissionen i sine Motiver, som jeg oplæste, har paaberaabt sig for den totale Omvæltning i vore Domstole. Naar saa er, vil man ikke behøve videre at fordybe sig i den Organisation af Domstolene, som her er foreslaet; thi det er en Selvsølge, at, naar Nødvendigheden for hin Organisation, og navnlig den store Forandring, bortfalder, saa vil man heller ikke gaa til en saa radikal Foranstaltning. Jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa den Organi-

sation af Domstolene, som Lovforslaget foreslaar. — Der indeholdes i Lovforslaget tillige et Afsnit, som handler om Politimyndighedens Ordning: Man kunde spørge: Hvorledes kan et Afsnit, der vedrører Politimyndighedens Ordning, faae Plads i et Lovforslag, som angaar Retspleien? Enhver veed jo, at Politiet hører til de administrative Myndigheder, og man maa da altsaa kunne mene, at, hvorledes man end vilde ordne Politiet, og hvilken Lovbestemmelse man end vilde give derom, saa hørte det ikke hjemme i Lovforslag, der vedrøre Retspleien. Grunden til, at en saadan Bestemmelse dog har fundet Plads her, er let at se. Det er nemlig den, at Lovforslagene og da navnlig Lovforslaget angaaende den kriminelle Retspleie har tilbøjet Politiet en ny, af dette ikke tidligere haft Funktion, nemlig en Plads for Rettens Stranke som sagsførende Anklager. Jeg udtalte mig, da vi havde Lovforslaget angaaende den kriminelle Retspleie for, imod en saadan Ordning, og gjorde navnlig opmærksom paa, at man i den tydske Rigslow af 1ste Februar 1877 heller ikke havde et Forbillede, der kunde føre til en saadan Ordning. Det ærede Medlem for Njøbenhavn's 5te Valgkreds (Goos), hvis Foredrag jeg hørte med særdeles Interesse og Paasjønneelse, hvad jeg finder mig foranlediget til at bemærke, fordi jeg nu og da maa komme ind paa et enkelt Punkt, hvor jeg beklager ikke at være ganske enig med det ærede Medlem, oplyste, at man tidligere i Tydskland i forskellige Stater har kjendt den Ordning, at man har benyttet Politimestrene til at være Anklagere for Rettens Stranke, men at man, som den nu almindelig gjældende tydske Rigslow viser, er gaaet bort derfra. Det ærede Medlem mente, at det var et økonomisk Hensyn, som havde medført hin Ordning, men jeg tror, at dette mulig beror paa nogen Misforstaaelse. Ethvert Arbeide maa omfide vederlægges, det kan man ikke komme bort fra, og dersom man giver Politimestrene den Bestilling, at de skulde være sagsførende Anklagere for Retten, saaledes som i Udskiftet foreslaet, i Straffesager for Underretterne og for Landsretterne med saa Undtagelser under Forundersøgelsen, vilde Politimestrenes Tid jo dermed for en stor Del være optaget, saaledes at de maa være forhindrede fra at kunne varetage de meget forskellige Forretninger, som ellers paahvile dem at udføre. Disse maa da besørges af en Anden, som maa lønnes derfor, og Udgifterne blive de samme, hvad enten man kalder en saadan Anden Politiasistent eller hvilket Navn man vil give ham. Nei, jeg tror, at det er et ganske andet Hensyn end det økonomiske, som her har gjort sig gjældende. Det er det principielle Hensyn, at man ikke skal blande Administrationen ind i Retspleien, den samme Lønte, som vi netop